

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

1959 • 50 • 2009

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

SECȚIA A CINCEA
CAUZA DANILENKOV ȘI ALȚII c. RUSIEI

(Cererea nr. 67336/01)

HOTĂRÂRE
[Extrase]

*Această versiune a fost rectificată la 23 aprilie 2010 în conformitate cu
articolul 81 din Regulamentul Curții*

STRASBOURG

30 iulie 2009

DEFINITIVĂ

10/12/2009

Această hotărâre poate fi obiect al unei revizuii editoriale.

În cauza Danilenkov și alții c. Rusiei,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a Cincea), întrunită într-o camera compusă din:

Rait Maruste, *Președinte*,
Renate Jaeger,
Karel Jungwiert,
Anatoly Kovler,
Mark Villiger,
Isabelle Berro-Lefèvre,
Zdravka Kalaydjieva, *judecători*,

și Stephen Phillips, *grefier adjunct al secției*,

După ce a deliberat în camera de consiliu la 14 aprilie și 7 iulie 2009,
pronunță prezenta hotărâre, adoptată la cea din urmă dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 67336/01 introdusă împotriva Federației Ruse, prin care treizeci și doi cetățeni ai acestui stat, enumerați mai jos (“reclamanții”), au sesizat Curtea la data de 9 februarie 2001, în temeiul articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”). Toți reclamanții sunt membri ai filialei din Kaliningrad a Uniunii Docherilor din Rusia (“UDR”).

2. Reclamanții, cărora li s-a acordat asistență juridică, au fost reprezentați de către dl M. Chesalin, avocat al UDR în Kaliningrad. Guvernul rus (“Guvernul”) a fost reprezentat în mod succesiv de către dl P. Laptev și dna V. Milinchuk, foști Reprezentanți ai Federației Ruse la Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

3. Reclamanții au pretins, în special, că dreptul lor la libertatea de asociere și dreptul de a nu face obiectul discriminării au fost încălcate și că ei nu au beneficiat de recurs efectiv în acest sens în dreptul intern.

4. La 19 octombrie 2004 cererea a fost declarată admisibilă.

5. Atât reclamanții, cât și Guvernul au prezentat observații cu privire la fondul cauzei (articolul 59 § 1). Curtea a decis, după consultarea părților, că o audiere cu privire la fondul cauzei nu a fost necesară (articolul 59 § 3 *in fine*).

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

...

A. Originea cauzei

8. În 1995, sindicatul docherilor din Rusia a creat o filială în portul maritim din Kaliningrad ca alternativă la sindicatul tradițional al lucrătorilor transportului maritim. Filiala a fost oficial înregistrată la Departamentul de Justiție din Kaliningrad la 3 octombrie 1995.

9. Angajatorul reclamanților, societatea pe acțiuni de tip închis Portul comercial maritim Kaliningrad (*ЗАО «Морской торговый порт Калининград»* – “societatea comercială maritimă”), a fost creată la 30 iunie 1998 în rezultatul reorganizării societății pe acțiuni cu un număr limitat de acționari Portul comercial maritim Kaliningrad, fiind succesorul legal al celui din urmă. La 20 iulie 1998, autoritatea administrativă a districtului Baltiysk din regiunea Kaliningrad a înregistrat oficial această nouă persoană juridică. La 25 aprilie 2002, societatea pe acțiuni de tip închis a fost reorganizată în societate pe acțiuni de tip deschis cu același nume (*ОАО «МИТК»*).

10. Reclamanții au subliniat că, la 4 martie 1997, guvernatorul regiunii Kaliningrad a emis rezoluția nr. 183 privind crearea Fondului de dezvoltare a regiunii Kaliningrad (“Fondul”) și a numit cinci funcționari din cadrul autorității administrative regionale în consiliul de administrație. Însăși guvernatorul a devenit președintele consiliului de administrație, iar prim-viceguvernatorul, dl Karetniy, a fost numit în funcția de director al fondului.

11. Potrivit reclamanților, între 1998 și 2000 dl Karetniy a fost membru al consiliului de directori ai societății comerciale maritime. În decursul acestei perioade, dl Karetniy a gestionat de asemenea, prin intermediul unei companii pe care o controla, denumită Regionk, 35% din acțiunile societății comerciale maritime. Prin urmare, reclamanții au dedus că angajatorul lor era, la epoca faptelor, sub controlul efectiv al statului: atât direct (20% din acțiuni deținute de fond) cât și indirect (35% de acțiuni gestionate de un funcționar din cadrul autorității administrative regionale).

12. Conform documentelor prezentate de Guvern, portul maritim Kaliningrad se afla în proprietate privată și Fondul a achiziționat numai 19.93% din acțiunile acestuia (0.09% în mai 1997 și 19.84% în mai 1998); prin urmare, nu se poate afirma că statul deținea control efectiv asupra activității societății. Mai mult, acțiunile societății comerciale maritime deținute de fond au fost transferate la 28 noiembrie 2000 către societatea pe

acțiuni Zemland Eskima (ЗАО «Земланд Эскимма»). În ceea ce privește dl Karetniy, Guvernul a precizat că acesta era membru al consiliului de directori ai societății comerciale maritime; cu toate acestea, în acea perioadă el nu era funcționar public. Alegația reclamanților precum că el controla societatea Regionk nu a fost sprijinită de vreo probă. În plus, Guvernul a concluzionat că extinderea controlului efectiv al statului se limita la monitorizarea respectării de către societate a legislației aplicabile.

B. Pretinsa discriminare din partea administrației societății comerciale maritime

13. În mai 1996, UDR a participat la negocieri colective. A fost semnat un nou acord colectiv de muncă, care prevedea prelungirea concediilor anuale și condiții de salarizare mai bune. În rezultat, timp de doi ani numărul membrilor UDR a crescut de la 11 la 275 (la 14 octombrie 1997). Reclamanții au declarat că portul maritim Kaliningrad a angajat peste cinci sute de docheri la momentul faptelor.

14. La 14 octombrie 1997, UDR a intrat în grevă pentru două săptămâni, solicitând creșteri salariale și condiții de lucru mai bune, asigurări de viață și de sănătate. La 28 octombrie 1997, greva a fost încetată după două săptămâni fără a-și atinge scopurile.

15. Reclamanții au susținut că după data de 28 octombrie 1997, administrația portului maritim Kaliningrad hărțuia membrii UDR cu scopul de a-i sancționa pentru participare la această greva și de a-i forța să se retragă din sindicat.

1. Repartizarea membrilor UDR în echipe speciale de lucrători

16. La 28 octombrie 1997, directorul general al portului maritim din Kaliningrad a emis un ordin prin care se constituiau două echipe de lucru speciale (nr. 109 și 110) denumite “echipe ale docherilor de rezervă”, cu o capacitate de până la 40 lucrători fiecare. Aceste echipe au fost inițial create pentru docherii, care pe motiv de vârstă sau probleme de sănătate, nu erau capabili să lucreze la capacitate maxima. Efectivul echipei includea un număr insuficient de lucrători (șase persoane comparativ cu 14-16 persoane în alte echipe de lucru) pentru a manipula încărcăturile și, după fuzionarea lor într-o singură echipă (nr. 109), care urma să lucreze în schimburi de zi de opt ore, în timp ce alte echipe lucrau alternativ în schimburi de zi și noapte a câte unsprezece ore. Prin decizia din 28 octombrie 1997, docherii în vârstă și cu probleme de sănătate au fost transferați în echipa nou formată nr. 117 iar majoritatea docherilor care au participat la grevă au fost transferați în “echipele de rezervă” nr. 109 și 110.

17. Reclamanții au susținut că transferul lor în “echipele de rezervă”, cu program de lucru numai în schimbul de zi, a redus substanțial salariile lor.

La sfârșitul lunii noiembrie 1997, directorul general a încercat să convingă angajații să renunțe la calitatea de membri ai UDR prin transferul imediat al celor care au ieșit din sindicat în echipe constituite de persoane neafiliate, care aveau acces la sarcinile de manipulare a încărcăturilor.

18. La 1 decembrie 1997, directorul general a anunțat oficial noua componență a echipelor și a dispus renumerotarea lor. Reclamanții au fost transferați în patru echipe compuse numai din membrii UDR, care au participat la grevă (echipele nr. 9, 10, 12 și 13). Echipele nr. 12 și 13 aveau un orar de lucru similar cu alte echipe, în timp ce programul de lucru al echipelor nr. 9 și 10 (anterior nr. 109 și 110) prevedea schimburi de zi a câte 11 ore timp de două zile consecutiv urmate de două zile libere.

2. Reducerea posibilității de câștig a echipelor compuse din membrii UDR

19. Potrivit reclamanților, până în decembrie 1997, era o practică deja stabilită ca șefii echipelor de serviciu să aleagă pe rând sarcinile de lucru pentru echipa lor. După 1 decembrie, directorul general a exclus neoficial liderii echipelor afiliate la UDR din acest sistem tradițional, limitându-le în mod efectiv accesul la sarcini de manipulare profitabile. Venitul reclamanților a înregistrat o reducere de 50 la 75%, deoarece ei nu mai primeau sarcini de manipulare plătite cu bucata, dar îndeplineau numai sarcini auxiliare plătite pe oră cu jumătate din rata obișnuită.

20. La 21 ianuarie 1998, Inspectorul de stat al muncii a ordonat directorului resurse umane al angajatorului reclamanților să compenseze docherilor din echipele remaniate pierderile de venit. La 2 februarie 1998, directorul resurse umane a răspuns că reorganizarea echipelor este o chestiune de administrare internă a societății comerciale maritime și că, dat fiind că docherii au primit un salariu proporțional lucrului efectuat, acordarea unei compensații nu era justificată juridic.

21. În continuare, reclamanții au pretins că angajatorul lor a menținut în mod deliberat numărul insuficient de lucrători în echipele UDR (în august 1998, echipele nr. 9 și 10 numărau trei persoane și șase persoane în echipele nr. 12 și 13) astfel încât să aibă pretext pentru a le reduce accesul la lucrul de manipulare a încărcăturilor.

22. Primul și al doilea reclamanți s-au plâns Inspectorului de stat al muncii despre transferul membrilor UDR în echipe speciale. La 25 august 1998, Șeful Inspectoratului de stat al muncii pentru Regiunea Kaliningrad a emis o prescripție (*предписание*) în atenția directorului general al portului maritim din Kaliningard. Inspectoratul a constatat, în mod special, că docherii erau repartizați în echipe în funcție de apartenența lor sindicală. O astfel de măsură a încălcat prevederile articolului 9 § 1 din Legea sindicatelor și a împiedicat câteva echipe să activeze la capacitate deplină din cauza numărului insuficient de lucrători. Inspectoratul a ordonat

directorului general să anuleze toate modificările în componența echipelor de lucru și să readucă numărul lucrătorilor la nivel normal.

23. La 4 noiembrie 1998, directorul general a ordonat transferul docherilor din patru echipe afiliate UDR, fiecare dintre care număra, la acel moment, mai puțin de cinci lucrători, în alte echipe. La 1 decembrie 1998, lucrătorii rămași în cele patru echipe afiliate UDR au fost întruniți pentru a forma o nouă echipă (nr. 14) și primul reclamant a fost numit șef de echipă.

3. Organizarea testului de cunoaștere a regulilor de securitate

24. Între 15 aprilie și 14 mai 1998 a fost organizat testarea anuală de cunoaștere a regulilor de securitate de către docheri. Reprezentantul UDR nu a fost admis în calitate de membru al comisiei de testare și nici să fie prezent în timpul testării.

25. Reclamanții au susținut că testul a fost derulat în condiții neechitabile și prejudiciabile pentru membrii UDR: 79 din 89 docheri care nu au trecut testul erau membri ai UDR, în timp ce la 1 iunie 1998 societatea comercială maritimă a angajat 438 de docheri, dintre care numai 212 erau membri UDR. Potrivit Guvernului, numai 44 din docherii care au picat testul erau membri UDR. Docherii care nu au susținut testul au fost suspendați de la manipularea încărcăturilor pentru o săptămână.

26. După cea de-a doua încercare de susținere a testului la 3-5 iunie, 20 de lucrători nu l-au susținut din nou, 17 dintre aceștia fiind membri UDR. Reclamanții au afirmat că la o săptămână după organizarea testului doi lucrători neafiliați UDR au fost readmiși la lucru, în timp ce membrii UDR au fost concediați, fără a li se oferi posibilitatea de susținere repetată a testului. Reclamanții au susținut că administrația societății i-au recompensat pe cei care au acceptat să renunțe la apartenența lor sindicală cu o notă de trecere la test și autorizarea de a reveni la serviciu. Un reclamant a fost forțat să demisioneze și să-și caute de lucru în afara portului.

27. La 25 august 1998, Inspectorul de stat pentru securitatea muncii a ordonat anularea rezultatelor testului de cunoaștere a regulilor de securitate pe motiv că componența comisiei de testare nu era convenită cu UDR. Inspectorul a dispus organizarea repetată a testului în interval de o lună cu participarea UDR și furnizarea documentelor de referință cu privire la regulile de securitate docherilor.

28. La 29 octombrie 1998, testul a fost organizat pentru a treia oară în prezența reprezentantului UDR și a unui funcționar al Inspectoratului de stat pentru securitatea muncii. Din cinci membri ai UDR care au susținut testul, patru au primit punctajul maxim, iar a cincea persoană a primit al doilea punctaj maxim.

4. Concedierile docherilor între 1998-99

29. La 26 martie 1998, administrația portului a anunțat concedierea a 112 docheri în cadrul reducerii personalului.

30. La 10 august 1998, 33 docheri, foști salarizați, au fost transferați la contracte la necesitate. Reclamanții au subliniat că 27 din docherii transferați (81.8%) erau afiliați UDR, în timp ce rata medie de afiliere la acest sindicat era, la epoca faptelor, de 33%. Reclamanții au pretins că docherii transferați erau în mediu de o calificare mai înaltă decât colegii lor care au fost menținuți în serviciu.

31. La 11 noiembrie 1998, directorul general a dispus concedierea celor 47 de docheri. La 20 noiembrie 1998, directorul resurse umane a emis ordine de concediere pentru 35 de docheri, 28 dintre care erau membri UDR (potrivit reclamanților). Reclamanții au susținut că concedierea lor, de fapt, nu a avut loc deoarece această măsură necesită aprobarea prealabilă a sindicatului, care nu i-a fost solicitată. Dimpotrivă, la 18 decembrie 1998, 15 docheri din echipa afiliată UDR au fost informați că, începând cu 18 februarie 1999, orele lor de lucru urmau să fie reduse de la 132 ore la 44 ore pe lună. După examinarea plângerii introduse de către reclamanți, procuratura de transport din Baltiysk a constatat că stabilirea arbitrară a unui program de lucru cu jumătate de normă pentru un grup cu un număr extrem de mic de lucrători (15 din 116 docheri cu aceleași calificări și numărul total de 365 docheri la port) în lipsa aprobării lor a încălcat principiul constituțional de echitate și a contravenit prevederilor articolului 25 din Codul Muncii. La 10 februarie 1999, procurorul a ordonat ca directorul general al portului să remedieze aceste încălcări.

32. Reclamanții de la primul la al șaselea, al nouălea, al zecelea, al unsprezecelea și al optsprezecelea au sesizat, de asemenea, tribunalul din Baltiysk solicitând să se constate că ei fuseseră transferați ilegal și că au făcut obiectul discriminării pe motiv de afiliere la un sindicat și să li se acorde compensație pentru pierderile de venit și prejudiciul moral suportat.

33. La 25 ianuarie 2000, tribunalul de district din Baltiysk a admis parțial plângerile reclamanților. Tribunalul a constatat că transferul unui număr mic de docheri la un program de lucru redus nu se fonda pe vreun motiv valabil și, în consecință, era ilegal. Instanța a ordonat societății comerciale maritime să acorde reclamanților despăgubiri pentru pierderile de venit și prejudiciul moral suportat. Cu toate acestea, tribunalul a refuzat să constate că reclamanții au fost discriminați pe motiv de afiliere la UDR, din lipsa de probe în sprijinul intenției discriminatorii a administrației societății.

5. Plângerea la FIT și noul acord colectiv

34. La 26 ianuarie 1999, UDR a formulat o plângere la Federația Internațională a Lucrătorilor din Transport FIT. FIT a făcut apel la administrația portului de a înceta practicile discriminatorii împotriva UDR și a amenințat cu boicotarea la nivel internațional a circulației încărcăturilor provenite din portul maritim Kaliningrad.

35. La 22 martie 1999, ca urmare a presiuni sindicale internaționale organizate de FIT, administrația portului și UDR au încheiat un acord, în virtutea căruia echipele formate numai din membrii UDR au fost dizolvate, iar lucrătorii transferați în alte echipe cu acces deplin la lucrările de manipulare a încărcăturilor, și a fost pus în aplicare un sistem uniform de prime.

36. Reclamanții au afirmat că termenii acestui acord au fost respectați până la 19 august 1999, când cei mai activi membri ai UDR au fost transferați repetat într-o echipă compusă numai din membrii UDR.

C. Procedura în fața autorităților naționale

1. Tentativa de introducere a unei acțiuni penale împotriva directorului general al societății comerciale maritime

37. În 1998, UDR a solicitat procuraturii de transport din Baltiysk să pornească o anchetă penală cu privire la activitățile dlui Kalinichenko, directorul general al societății comerciale maritime, și să-l acuze, în temeiul articolului 136 din Codul Penal, de încălcarea egalității în drepturi în privința reclamanților.

38. La 24 septembrie 1998, procuratura de transport din Baltiysk a refuzat să pornească urmărirea penală împotriva dlui Kalinichenko, pentru motivul că ancheta preliminară nu a reușit să stabilească intenția directă din partea dlui Kalinichenko de discriminare a reclamanților.

39. La 29 noiembrie 2004, reclamanții au formulat o nouă cerere de deschidere a procedurii penale pentru discriminare împotriva administrației societății comerciale maritime. Această cerere a fost respinsă la 9 decembrie 2004 pentru lipsa *corpus delicti*, dat fiind că procuratura de transport din Baltiysk nu a stabilit intenția directă de discriminare a reclamanților. Potrivit Guvernului, reclamanții nu au atacat această decizie.

2. Procedura privind constatarea discriminării și obținerea compensației

40. La 12 decembrie 1997, UDR a introdus în fața tribunalului de district din Baltiysk o acțiune din numele membrilor săi, inclusiv șase reclamanți (dl Sinyakov, dl Kasyanov, dl Korzhachkin, dl Zharkikh, dl Kalchevskiy și dl Dolgalev). UDR a cerut tribunalului să constate caracterul discriminatoriu al politicilor aplicate de administrația societății comerciale maritime și să dispună despăgubirea reclamanților pentru pierderile de venit și prejudiciul moral suportat.

41. La 18 august 1998, UDR a alăturat acțiunii alți reclamanți noi (doisprezece reclamanți - dl Danilenkov, dl Soshnikov, dl Morozov, dl Troynikov, dl Kiselev, dl Bychkov, dl Pushkarev, dl Silvanovich, dl

Oksenchuk, dl Grabchuk, dl Tsarev și dl Milinets) și a comunicat, de asemenea, fapte noi în sprijinul plângerii lor privind discriminarea.

42. La 21 aprilie 1999, UDR a introdus acțiunea din numele membrilor săi în versiunea definitivă.

43. La 28 mai 1999, tribunalul de district din Baltiysk a respins acțiunea UDR. Tribunalul a declarat plângerile neîntemeiate și a conchis că administrația societății comerciale maritime nu poate fi considerată responsabilă pentru repartizarea inechitabilă a sarcinilor de manipulare a încărcăturilor bine plătite. Reclamanții au introdus recurs împotriva acestei hotărâri.

44. La 6 octombrie 1999, Tribunalul Regional din Kaliningrad a anulat în recurs hotărârea din 28 mai 1999 și a trimis cauza spre reexaminare. Tribunalul a subliniat că tribunalul de prima instanță nu a evaluat corespunzător dacă transferul docherilor dintr-o echipă în alta a avut ca motiv sancționarea reclamanților pentru participare la grevă și afilierea lor la UDR. De asemenea, instanța a constatat că tribunalul de prima instanță a ignorat plângerea reclamanților relativă la reducerea salariilor lor în raport cu venitul colaboratorilor lor ca urmare a transferului. Tribunalul regional a muștrat tribunalul de prima instanță pentru incapacitatea de a obține documentele privind salariile docherilor de la partea pârâtă și pentru respingerea cererii reclamanților în acest sens. Tribunalul a conchis că aceste deficiențe au împiedicat tribunalul de prima instanță să aprecieze argumentele reclamanților în lumina ansamblului de informații pertinente și că, în consecință, decizia prin care s-a constatat absența discriminării nu este legală sau justificată.

45. La 22 martie 2000, tribunalul de district din Baltiysk a pronunțat o nouă hotărâre. Tribunalul a hotărât că plângerea privind discriminarea era neîntemeiată pe motiv că reclamanții nu au prezentat probe privind intenția administrației de a-i discrimina. Instanța și-a fondat concluziile pe declarațiile managerilor societății comerciale maritime și ale docherilor. Primii au explicat că echipele compuse exclusiv din membrii UDR au fost constituite cu scopul de a reduce tensiunea generată în rândul personalului de animozitatea greviștilor față de colegii lor care nu au participat la grevă. Cei din urmă au negat faptul că au primit instrucțiuni din partea conducerii cu privire la repartizarea sarcinilor de manipulare a încărcăturilor. Tribunalul s-a referit, de asemenea, la decizia procuraturii din 24 septembrie 1998 și a estimat că societatea comercială maritimă nu putea fi declarată responsabilă pentru pretinsele acte de discriminare, din moment ce intenția de discriminare din partea administrației nu a fost stabilită. Tribunalul a subliniat că numărul reclamanților (29) comparativ cu numărul total al greviștilor (213) este nesemnificativ și a declarat următoarele:

“...însăși faptul că cererea privind constatarea discriminării fondată pe criteriul general al apartenenței la o anumită asociație publică a fost formulată de un grup mic de membri semnalează absența pretinselor acte de discriminare, iar situația

reclamanților este rezultatul acțiunilor și comportamentul lor individual și a factorilor obiectivi.”

46. Tribunalul a atribuit scăderile salariale ale reclamanților propriilor lor erori (cum ar fi nesuținerea testului de cunoaștere a regulilor de securitate a muncii) și unei reduceri globale a sarcinilor de manipulare a încărcăturilor în port. Oricum, la propunerea părții pârâte, tribunalul a acordat reclamanților compensații nominale egale în principiu cu diferența de salariu pentru două luni cauzată de transferul lor în echipe noi. Reclamanții au contestat această hotărâre.

47. La 14 august 2000, Tribunalul Regional din Kaliningrad a dispus clasarea procedurii civile în partea care vizează plângerea de discriminare. Tribunalul a decis că existența discriminării poate fi stabilită numai în cadrul procedurii penale care vizează un anumit funcționar sau persoană și că persoanele juridice, cum este societatea comercială maritimă, nu poartă răspundere penală. Prin urmare, tribunalul a conchis că nu are competența să examineze plângerea de discriminare formulată împotriva societății comerciale maritime. Cât privește restul, tribunalul a menținut hotărârea din 22 martie 2000.

48. La 9 iulie 2001, toți reclamanții au intentat o nouă acțiune împotriva societății comerciale maritime, solicitând constatarea faptului că ei au fost supuși discriminării fondate pe apartenența la UDR și că drepturile lor la remunerare echitabilă pentru muncă echitabilă și acces la muncă au fost încălcate; de asemenea, ei au cerut ca încălcările să fie remediate de către societatea maritimă și să li se acorde despăgubiri pentru daunele morale suportate.

49. La 18 octombrie 2001, printr-o decizie provizorie, judecătorul de pace a tribunalului de primul circuit al districtului Baltiysk a respins această cerere. Instanța a urmat raționamentul hotărârii din 14 august 2000 și a estimat, pe de-o parte, că nu avea competența de a stabili existența discriminării, deoarece aceasta poate fi stabilită numai în cadrul procedurii penale și, pe de altă parte, că persoanele juridice nu poartă răspundere penală.

50. Reclamanții au introdus recurs împotriva deciziei tribunalului districtual din Baltiysk, care la 6 decembrie 2001 a menținut decizia din 18 octombrie 2001.

3. Decizia Dumei Regionale din Kaliningrad

51. UDR s-a plâns la Duma Regională din Kaliningrad, alegând violarea de către angajator a drepturilor membrilor săi. La 15 noiembrie 2001, Comisia permanentă a Dumei pentru politică socială și sănătate a emis o rezoluție în care își exprima îngrijorarea cu privire la situația descrisă de reclamanți. În special, Comisia a declarat următoarele:

“...3. În cadrul societății comerciale maritime din Kaliningrad, condițiile de muncă ale muncitorilor diferă în funcție de apartenența lor sindicală. În consecință, membrii

UDR sunt dezavantajați de către angajatorul lor în raport cu ceilalți angajați, care nu sunt afiliați sindicatului menționat mai sus.

4. UDR a ridicat în mod rezonabil problema discriminării angajaților societății maritime din Kaliningrad în legătură cu apartenența lor sindicală ...”

52. La 29 noiembrie 2001, Comisia Dumei a adresat o scrisoare procurorului regiunii Kaliningrad, solicitând adoptarea unor măsuri imediate în vederea apărării drepturilor membrilor UDR și considerarea posibilității de instituire a procedurii penale împotriva administrației societății comerciale maritime.

4. Alte proceduri interne cu privire la diferite plângeri

(a) Privare de prime și pierderile salariale

53. În perioada 8 -15 noiembrie 1998, al doilea, al treilea, al patrulea, al nouălea și al optsprezecelea reclamanti și patru colegi, au participat la o conferință sindicală organizată în Danemarca. Ei au solicitat în prealabil permisiunea administrației portului de a participa la această conferință, dar nu au primit nici un răspuns în acest sens. Prin deciziile din 18 decembrie 1998 și 30 martie 1999, participanții la conferință au fost privați de primele anuale pe motiv că au absentat de la serviciu fără autorizare. Docherii au atacat aceste decizii în justiție.

54. La 1 noiembrie 1999, tribunalul de district din Baltiysk a constatat că administrația portului trebuia să autorizeze participarea reclamanților la conferință, deoarece dreptul lor de participare la astfel de evenimente este garantat în mod necondiționat de articolul 25 § 6 din legea sindicatelor. Tribunalul a declarat ilegale deciziile privind privarea reclamanților de primele lor anuale și a ordonat administrației portului să le compenseze. Această decizie nu a fost atacată în justiție.

(b) Ridicarea sancțiunii administrative pronunțate împotriva celui de-al optsprezecelea reclamant

55. La 10 ianuarie 1999, celui de-al optsprezecelea reclamant i s-a aplicat o mustrare pentru absența de la lucru la 14 decembrie 1998, care era zi de sărbătoare. Reclamantul a contestat această sancțiune, argumentând că era delegat al sindicatului și, respectiv, pentru a i se impune o sancțiune era necesar acordul sindicatului.

56. La 11 ianuarie 2000, tribunalului de district din Baltiysk a admis plângerea celui de-al optsprezecelea reclamant. Tribunalul a anulat sancțiunea disciplinară pe motiv că administrația societății comerciale maritime nu a solicitat aprobarea sindicatului înainte de a impune sancțiunea, așa cum prevede articolul 235 din Codul Muncii.

(c) Ridicarea sancțiunii administrative pentru refuzul de a efectua muncă necalificată

57. La 15 ianuarie 1999, docherilor din echipa nr. 14, compusă exclusiv din membrii UDR, li s-a ordonat să curățe portul de zăpadă. Docherii au refuzat pe motiv că acordul colectiv negociat prevede că ei puteau fi impuși să efectueze muncă necalificată numai dacă aceasta era auxiliară sarcinilor de manipulare. Ei au stat în port fără a lucra până la sfârșitul schimbului. La 21 ianuarie 1999, administrația portului a dispus ca această zi să fie calculată ca zi de absență fără autorizare, le-a aplicat mustrare și a le-a reținut prima pentru ianuarie.

58. UDR a introdus o acțiune în justiție din numele reclamanților de la doi la șase și celui de-al nouălea reclamant, pretinzând ridicarea sancțiunii disciplinare și achitarea salariilor și primelor reținute.

59. La 10 octombrie 2000, tribunalul de district din Baltiysk s-a pronunțat în favoarea reclamanților. Tribunalul a constatat că repartizarea nejustificată a docherilor calificați pentru efectuarea lucrului necalificat a încălcat drepturile lor de muncă și că ei nu puteau fi penalizați pentru absență neautorizată din moment ce se aflau pe teritoriul portului în așteptarea sarcinilor de manipulare. Mai mult, tribunalul a subliniat că reclamanții erau delegații sindicatului și că pentru a le impune o sancțiune era necesar de obținut aprobarea sindicatului, care nu a fost obținută în cazul dat. Tribunalul a ordonat administrației portului să ridice sancțiunea și să plătească reclamanților compensație pentru pierderea veniturilor și primelor, precum și să ramburseze cheltuielile de judecată suportate de aceștia.

(d) Concedierea ilegală a celui de-al șaisprezecelea reclamant

60. La 14 mai 1999, al șaisprezecelea reclamant a fost concediat pe motiv că s-ar fi prezentat la locul de muncă în stare de ebrietate. Reclamantul a atacat în justiție decizia de concediere.

61. La 25 august 1999, Tribunalul Regional din Kaliningrad, întrunindu-se în ultima instanță, a admis plângerea reclamantului și a ordonat administrației portului să reintegreze reclamantul și să-i compenseze venitul pierdut. Tribunalul a constatat, în special, că nu existau probe în sprijinul alegației că reclamantul era în stare de ebrietate.

(e) Sancțiune disciplinară ilegală

62. Printr-o decizie din 10 decembrie 1999, al nouăsprezecelea, al douăzecilea, al douăzeci și șaselea și al treizeci și doilea reclamanți au fost sancționați sever în cursul procedurii disciplinare inițiate împotriva lor pentru părăsirea locului de lucru fără autorizare. UDR, acționând din numele reclamanților vizați, a contestat această sancțiune în fața unui tribunal.

63. La 29 noiembrie 2001, tribunalul de district din Baltiysk a admis acțiunea UDR. Tribunalul a considerat ca fiind stabilit faptul, că partea

pârâtă (societatea comercială maritimă) nu a fost capabilă să prezinte probe privind absența neautorizată. Tribunalul a anulat decizia contestată și a acordat reclamanților vizați compensație pentru prejudicial moral suportat.

(f) Constatarea ilegală a responsabilității pentru accident

64. La 20 iunie 2000, cel de-al optsprezecelea reclamant a fost traumatizat la locul de muncă. O comisie specială a constatat că el personal era responsabil pentru producerea accidentului, deoarece, după cum se pretindea, a fost incapabil să respecte regulile de securitate. Un reprezentant al UDR (cel de-al douăzeci și patrulea reclamant) și-a exprimat dezacordul cu privire la concluziile comisiei. Cu toate acestea, al optsprezecelea reclamant a fost sancționat în cursul procedurii disciplinare și atât el, cât și echipa lui au fost lipsiți de prima pentru luna iunie. UDR a contestat aceste decizii în judecată din numele celui de-al optsprezecelea și celui de-al treilea reclamant.

65. La 13 aprilie 2001, judecătorul de pace a Tribunalului de prima circumscripție a districtului Baltiysk a estimat că, în lumina mărturiilor depuse de martorii oculari, concluziile comisiei speciale nu erau viabile. Instanța a anulat sancțiunea disciplinară impusă celui de-al optsprezecelea reclamant și a ordonat societății comerciale maritime să achite reclamantului și șefului de echipă prima pentru luna iunie.

(g) Retrogradarea ilegală a celui de-al treilea reclamant

66. Printr-o decizie din 19 iulie 2000, al treilea reclamant a fost retrogradat din poziția de șef de echipă în cea de docher simplu, pentru motivul pretins că acesta nu-și exercitase corespunzător funcția de șef de echipă. UDR a contestat această decizie în judecată din numele celui de-al treilea reclamant.

67. La 7 mai 2001, judecătorul de pace al Tribunalului de prima circumscripție al districtului Baltiysk a admis parțial acțiunea. Tribunalul a constatat că retrogradarea nu a fost aprobată de către UDR, cel de-al treilea reclamant fiind delegatul sindicatului. Tribunalul a anulat decizia de retrogradare și a dispus ca portul să compenseze pierderile de venit și daunele morale, precum și cheltuielile de judecată suportate de reclamant.

(h) Limitarea accesului pe teritoriul portului a liderilor sindicatului

68. La 15 mai 2001, directorul resurse umane al portului a dispus ca reprezentanții UDR să fie admiși pe teritoriul portului numai pentru a vizita membrii UDR la locurile lor de muncă și în timpul orelor de lucru. Conform acestei dispoziții, celui de-al doilea reclamant i s-a refuzat accesul pe teritoriul portului.

69. La 20 iunie 2001, procurorul de transport din Baltiysk a constatat că această decizie a încălcat garanțiile de acces liber pentru liderii sindicali la

locurile de muncă a membrilor sindicali, prevăzute de articolul 231 din Codul Muncii și articolul 11 § 5 din Legea sindicatelor, și a dispus ca directorul general al portului să repare această încălcare.

70. La 16 iulie 2001, directorul general al portului a adoptat o nouă decizie, nr. 252, cu privire la accesul liderilor UDR pe teritoriul portului. Această decizie prevedea, *inter alia*, accesul pe teritoriul portului numai între orele 08:00-20:00 în baza unui permis cu o singură intrare, care trebuia obținut în prealabil și care specifica itinerarul și scopul vizitei.

71. La 26 noiembrie 2001, procurorul de transport din Baltiysk a solicitat directorului general al societății comerciale maritime să anuleze decizia nr. 252, pe motiv că este ilegală. Administrația societății a refuzat să se conformeze acestei dispoziții.

72. La 23 ianuarie 2002, procurorul de transport a districtului Baltiysk a inițiat o acțiune civilă din numele celui de-al doilea reclamant împotriva societății comerciale maritime, solicitând anularea deciziei nr. 252.

73. La 9 iulie 2002, judecătorul de pace al tribunalului de primul circuit al districtului Baltiysk a admis acțiunea și a hotărât că decizia prin care se limita accesul liderilor sindicali pe teritoriul portului era ilegală și că, în măsura în care impunea obținerea în prealabil a unei autorizări, încălca de asemenea prevederile articolului 231 din Codul Muncii. Această hotărâre nu a fost atacată în justiție.

D. Transferul angajaților nemembri UDR la o altă întreprindere

1. Crearea unei noi întreprinderi și transferul personalului

74. În august-septembrie 1999, administrația societății comerciale maritime a creat o întreprindere filială de stivuire, TPK (*ООО «Транспортно-погрузочная компания»*), care a angajat 30 de docheri noi. În septembrie 1999 și noiembrie 2000, docherii TPK au lucrat împreună cu cei de la societatea comercială maritimă în echipe mixte.

75. La 27 noiembrie 2000, a fost semnat un nou acord colectiv de muncă între administrația portului maritim din Kaliningrad și sindicatul lucrătorilor de transport maritim. Acordul prevedea, *inter alia*, că toate lucrările de manipulare a încărcăturilor vor fi atribuite TPK și că angajații acestei întreprinderi vor beneficia de un spor de salariu, asigurare medicală complementară și o indemnizație specială pentru activitățile sportive. 76. În decembrie 2000 și ianuarie 2001, administrația societății comerciale maritime a propus majorității docherilor transferul la TPK, cu excepția, potrivit reclamanților, a docherilor membri ai UDR. În ianuarie 2001, restul membrilor UDR au fost repartizați în două echipe. Directorul general al societății comerciale maritime a anunțat reclamanții că lucrările de stivuire vor fi atribuite TPK, deoarece licența societății pentru lucrările de stivuire a expirat la 1 octombrie 2001.

77. În aprilie 2001, membrii UDR au depistat că orele lor de lucru remunerat s-au redus la jumătate după ce li s-a interzis să lucreze în schimbul de noapte. Venitul lor s-a redus la aproape 55 dolari pe lună comparativ cu venitul mediu al muncitorilor nemembri ai sindicatului care constituia 300 dolari pe lună.

78. În iunie 2001, salariile membrilor UDR au fost reduse din nou la 40 de dolari pe lună.

79. În rezultatul conflictului, numărul membrilor UDR s-a redus dramatic de la 290 (în 1999) ș-a numai 24 la 6 decembrie 2001.

80. În februarie 2002, restul membrilor UDR (22 de docheri) au fost concediați din motive economice, cu excepția celui de-al doilea reclamant care deținea funcția de vicepreședinte al comitetului director al UDR și, prin urmare, necesita aprobarea sindicatului pentru a fi concediat. Reclamanții au susținut că el a fost menținut în funcție numai pentru a păstra aparențele, din moment ce nu beneficia de nicio posibilitate de câștig.

3. Acțiunea civilă relativă la transferul personalului

81. La 18 martie 2002, UDR a inițiat o acțiune civilă din numele reclamanților, de la unu la cinci, de la nouă la unsprezece, al șaisprezecelea și de la optsprezece la treizeci și doi, împotriva societății comerciale maritime și TPK, cerând restabilirea membrilor UDR și compensarea pierderilor de venit și a daunelor morale. De asemenea, sindicatul a solicitat instanței să constate încălcarea dreptului reclamanților la libertatea de asociere și să declare acțiunile angajatorului de a discrimina reclamanții pe motiv de apartenență sindicală.

82. La 24 mai 2002, tribunalul de district din Baltiysk și-a pronunțat hotărârea. Tribunalul a constatat că în noiembrie 2000, consiliul de directori ai societății comerciale maritime din Kaliningrad a decis să atribuie lucrările de manipulare a încărcăturilor întreprinderii TPK. Între 30 noiembrie 2000 și aprilie 2001, 249 de docheri au fost transferați la TPK și în decembrie 2000 terminalele și echipamentele de manipulare a încărcăturilor au fost fie vândute sau închiriate noii companii. Tribunalul a dedus că intenția adevărată a angajatorului era de a modifica subordonarea structurală a unității de stivuire și că nu existau motive legale pentru reducerea angajaților din această unitate. Instanța a declarat ilegală concedierea reclamanților și a dispus restabilirea lor în cadrul TPK și compensarea pierderilor de venit și a daunelor morale.

83. Tribunalul a examinat de asemenea alegațiile reclamanților de a fi fost supuși discriminării. Bazându-se pe declarațiile mai multor șefi ai echipelor de docheri, tribunalul a stabilit că în noiembrie 2000 toți docherii au fost invitați la o ședință unde s-a discutat transferul lor la TPK. Reclamanții nu au fost împiedicați să participe la această ședință și au beneficiat de posibilitatea de a-și înainta candidaturile pentru acest transfer.

Cu toate acestea, ei au refuzat să întreprindă vre-o acțiune în acest sens fără avizul președintelui comitetului director al sindicatului. La întrebarea adresată de tribunal de ce nu au solicitat transferul în mod individual, reclamantii au răspuns că erau siguri că vor primi un răspuns negativ de la angajator.

84. Șefii de echipă au mărturisit, de asemenea, că al doilea reclamant (vicepreședintele comitetului director al sindicatului) a fost prezent la ședință și s-a pronunțat împotriva transferului la TPK. În plus, tribunalul a examinat pliantele distribuite de către UDR și plângerea înaintată procuraturii de către al douăzeci și patrulea reclamant. Instanța a observat că potrivit pliantelor, UDR milita în mod constant împotriva transferului la TPK și pleda pentru rămânerea în cadrul societății comerciale maritime, și că plângerea denunța pretinsa constrângere de a depune candidatura sa pentru transferul la TPK. Tribunalul a stabilit că probele colectate veneau în contradicție cu alegațiile reclamantilor conform cărora UDR nu era informată despre transferul personalului și era exclusă din acesta. Instanța a respins plângerile de discriminare a reclamantilor și încălcare a dreptului lor la libertatea de asociere, declarându-le neîntemeiate.

85. În final, tribunalul a dispus executarea neîntârziată a hotărârii în partea care vizează restabilirea reclamantilor la locul de muncă.

86. La 7 august 2002, tribunalul regional din Kaliningrad, sesizat printr-un recurs introdus de societatea comercială maritimă, a confirmat hotărârea din 24 mai 2002.

3. Executarea hotărârii din 24 mai 2002

87. La 27 mai 2002, directorul general al societății comerciale maritime a anulat deciziile de concediere a reclamantilor la 20 februarie 2002 și i-a restabilit la locul de muncă. Cu toate acestea, reclamantii nu au fost transferați la TPK.

88. La 24 iunie 2002, societatea cu răspundere limitată TPK a făcut obiectul unei reorganizări: ea a fost transformată în societate pe acțiuni Portul Comercial Maritim (*OAO «Морской торговый порт»* – “MTP”). La 11 septembrie 2002, Tribunalul Regional din Kaliningrad a precizat că reclamantii trebuie restabiliți și integrați în MTP, care era succesorul legal al TPK.

89. La 7 august 2002, toți reclamantii au fost din nou concediați de la societatea comercială maritimă pentru absența de la serviciu fără motive valabile. Cu toate acestea, ei au subliniat că, la data de 10 iunie, directorul general al societății le-a confirmat în scris lipsa posibilității de câștig pentru aceștia în cadrul vechii întreprinderi deoarece licența de stivuire a acestora expira în 2001. Reclamantii au atacat decizia de concediere în justiție.

90. La 7 octombrie 2002, tribunalul de district din Baltiysk a statuat în favoarea reclamantilor. Tribunalul a constatat că partea pârâtă nu a executat hotărârea din 24 mai în ceea ce privește transferul docherilor la TPK și că

concedierea lor pentru absența neautorizată de la serviciu a fost ilegală. Instanța a dispus rambursarea pierderilor de venit și compensarea prejudiciului moral. La 22 ianuarie 2003, Tribunalul Regional din Kaliningrad a confirmat această hotărâre în recurs.

91. La 30 octombrie 2002, angajarea reclamanților la societatea comercială maritimă a fost terminată “în legătură cu transferul lor la o altă companie”. A doua zi, directorul general al MTP a ordonat angajarea reclamanților în calitate de docheri de categoria a doua. Potrivit reclamanților, posturile propuse erau de nivel inferior calificărilor lor profesionale.

92. La 30 decembrie 2002, la solicitarea reclamanților, un judecător al tribunalului de district Baltiysk a explicat hotărârea din 24 mai 2002, precizând că reclamanții trebuiau să fie angajați de MTP în calitate de docheri. La 26 februarie 2006, această precizare a fost confirmată de Tribunalul Regional din Kaliningrad.

II. DREPTUL INTERN PERTINENT

A. Constituția Federației Ruse

93. Articolul 19 din Constituția rusă prevede că statul trebuie să garanteze egalitatea în drepturi și libertăți tuturor cetățenilor, fără nici o deosebire bazată pe sex, rasă, naționalitate, limbă, origine, avere și statut oficial, loc de reședință, religie, opinii, apartenență la o asociație publică sau alte circumstanțe.

94. Articolul 30 § 1 garantează dreptul de asociere, inclusiv dreptul de a constitui sindicate pentru protecția intereselor sale.

B. Codul Muncii al RSFSR (din 25 septembrie 1992)

95. Articolul 2 din cod (în vigoare la epoca faptelor) garanta, în mod special, dreptul la salariu egal pentru muncă egală fără nicio discriminare și dreptul de a se adresa justiției pentru apărarea drepturilor garantate de dreptul muncii.

C. Codul Penal al Federației Ruse (din 13 iunie 1996)

96. Articolul 136 din codul penal interzice încălcarea egalității în drepturile și libertățile omului pentru motivul, *inter alia*, afilierii la o asociație publică, care aduce atingere drepturilor sau intereselor legale ale cetățenilor.

D. Legea sindicatelor (Legea nr. 10-FZ din 12 ianuarie 1996)

97. Articolul 9 din această lege interzice orice restricție a drepturilor sociale, politice sau a altor drepturi și libertăți ale cetățenilor fondată pe afilierea sau neafilierea lor la un sindicat. El interzice recrutarea, promovarea sau concedierea unui angajat condiționată de apartenența sau neapartenența lui la un sindicat.

98. Articolul 29 garantează protecția judiciară a drepturilor sindicale. Tribunalele trebuie să examineze cauzele privind pretenziile încălcări ale acestor drepturi, introduse printr-o cerere a procurorului, ca o acțiune civilă sau ca o plângere formulată de un sindicat.

99. Articolul 30 prevede răspunderea disciplinară, administrativă și penală a funcționarilor de stat și municipali, angajatorilor și membrilor asociațiilor angajatorilor pentru încălcarea prevederilor legislației sindicale.

E. Codul Civil al Federației Ruse (din 30 noiembrie 1994)

100. Articolul 11 prevede că tribunalele trebuie să examineze cererile de protecție a drepturilor civile care au fost încălcate sau contestate.

101. Articolul 12 precizează că protecția unui drept civil poate lua, *inter alia*, forma unei confirmări a dreptului, restaurări *status quo*, interdicții relative la acțiunile care încalcă sau amenință un drept, precum și a unei compensații pentru prejudicial material și/sau moral.

III. TEXTE INTERNAȚIONALE PERTINENTE

A. Consiliul Europei

102. Articolul 5 din Carta Socială Europeană (revizuită), neratificată de Federația Rusă, prevede după cum urmează:

Articolul 5 – Dreptul de organizare

“În vederea garantării sau promovării libertății lucrătorilor și patronilor de a constitui organizații locale, naționale sau internaționale pentru apărarea intereselor lor economice și sociale și de a adera la aceste organizații, Părțile Contractante se angajează să asigure ca legislația națională să nu aducă atingere sau să fie aplicată astfel încât să aducă atingere acestei libertăți. Măsura în care garanțiile prevăzute în prezentul articol se vor aplica poliției va fi stabilită de legislația sau reglementările naționale. Principiul aplicării acestor garanții membrilor forțelor armate și măsura în care ele se vor aplica acestei categorii de persoane sunt de asemenea determinate prin legislația sau reglementarea națională.”

103. Comitetul European pentru Drepturile Sociale al Consiliului Europei (care a succedat Comitetul experților independenți), care este organul de control al Cartei Sociale Europene, a precizat că dreptul intern trebuie să garanteze dreptul muncitorilor de a se afilia unui sindicat și să prevadă sancțiuni și remedii efective în cazul nerespectării acestui drept. Membrii sindicali trebuie să fie protejați față de toate consecințele nefaste pe care le poate provoca apartenența la un sindicat sau activitățile lor sindicale asupra angajării lor, în special toate formele de represalii sau de discriminare în materie de recrutare, concediere sau promovare cauzate de afilierea sindicală sau de angajarea în activitățile sindicale. În cazul în care are loc o astfel de discriminare, dreptul intern trebuie să prevadă o despăgubire suficientă și proporțională prejudiciului suferit de victimă (a se vedea, de exemplu, Concluziile 2004 (Bulgaria), p. 32).

104. De asemenea, Comitetul a declarat că pentru a asigura efectivitatea interdicției de discriminare dreptul intern trebuie să prevadă căi de recurs adecvate și efective în cazul unei alegeri de discriminare și că despăgubirea victimelor discriminării trebuie să fie adecvată, proporțională și disuasivă (a se vedea, spre exemplu, Concluziile 2006 (Albania), p. 29). Dreptul intern trebuie să prevadă o ușurare a sarcinii probei în favoarea reclamantilor în cazuri de discriminare (a se vedea Concluziile 2002 (Franța), p. 24).

B. Organizația Internațională a Muncii (“OIM”)

105. Articolul 11 din Convenția nr. 87 a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind libertatea sindicală și protecția dreptului sindical (ratificată de Federația Rusă) prevede după cum urmează:

“Orice Membru al Organizației Internaționale a Muncii, pentru care prezenta convenție este în vigoare, se angajează să ia toate măsurile necesare și corespunzătoare pentru a asigura muncitorilor și patronilor libera exercitare a dreptului sindical.”

106. Articolul 1 din Convenția nr. 98 a OIM privind aplicarea principiilor dreptului de organizare și negociere colectivă (ratificată de Federația Rusă) prevede după cum urmează:

“1. Muncitorii trebuie să beneficieze de o protecție adecvată împotriva oricăror acte de discriminare care tind să prejudicieze libertatea sindicală în materie de angajare.

2. O asemenea protecție trebuie să se aplice mai ales în ceea ce privește actele care au ca scop să:

(a) să subordoneze angajarea unui muncitor condiției de a nu se afilia unui sindicat sau de a înceta să facă parte dintr-un sindicat;

(b) să concedieze un muncitor sau să i se aducă prejudicii prin oricare alte mijloace, din cauza afilierii sale sindicale sau participării sale la activități sindicale în afara orelor de muncă sau cu consimțământul patronului, în timpul orelor de muncă.”

107. Culegerea de decizii și principii a Comitetului pentru Libertatea Sindicală a Consiliului de Administrație a OIM (2006) include următoarele principii:

“...

769. Discriminare antisindicală constituie una din încălcările grave ale libertății de asociere, deoarece poate pune în pericol însăși existența sindicatului.

...

818. Regulile de fond existente în legislația națională care interzic acte de discriminare antisindicală sunt insuficiente dacă nu sunt însoțite de proceduri care să asigure protecția efectivă împotriva unor astfel de acte.

...

820. Respectarea principiilor libertății de asociere impune în termeni clari ca muncitorii care se consideră a fi prejudiciați din cauza activităților lor sindicale trebuie să dispună de mijloace de soluționare expeditivă, necostisitoare și total imparțiale.

...

835. În cazul în care sunt sesizate cu plângeri de discriminare antisindicală, instanțele competente trebuie să demareze neîntârziat o anchetă și să adopte măsurile necesare pentru remedierea efectelor actelor de discriminare antisindicală contestate.

...”

108. La 18 aprilie 2002, Comitetului pentru Libertatea Sindicală al OIM a transmis Comisiei de experți cauza nr. 2199, care viza plângerea formulată de către Confederația rusă a muncii (KTR) împotriva Guvernului Federației Ruse (raport nr. 331). KTR a pretins că la portul din Kaliningrad, membrii UDR, organizație afiliată acesteia, au fost supuși discriminării antisindicale. Comitetul a formulat, *inter alia*, următoarele concluzii:

“...

702. Având în vedere că tribunalul de district din Baltiysk a constatat că alegațiile de discriminare antisindicală erau nefondate, Comitetul notează că, după ce tribunalul a adoptat decizia de reintegrare a membrilor UDR la unitatea de producție subordonată TPK, ca urmare a concedierii ilegale a acestora, administrația [societății comerciale maritime din Kaliningrad] a refuzat în mod persistent să execute pe deplin această decizie, în pofida precizărilor repetate și confirmării din partea acestui tribunal și instanțelor superioare. În lumina acestor circumstanțe, Comitetul se vede obligat să caute motivele care stau la baza acțiunilor angajatorului, în special refuzul persistent de a reintegra docherii, care erau toți membri [UDR], în pofida ordinelor judecătorești emise în mod repetat în acest sens. De asemenea, notând rezoluția prin care Duma își exprima îngrijorarea cu privire la această situație și adăugând că problema discriminării sindicale a fost ridicată în mod rezonabil, Comitetul solicită Guvernului să efectueze o anchetă independentă asupra alegațiilor de discriminare antisindicală și, în cazul în care se dovedește adevărat că membrii UDR au fost supuși discriminării

antisindicale, în special din cauza refuzului de a aproba transferul lor la unitățile de producție subordonate din cadrul TPK în conformitate cu decizia tribunalului care prevedea adoptarea măsurilor necesare pentru remedierea acestor situații, să asigure reintegrarea reclamanților la TPK, așa cum au solicitat tribunalele, și achitarea pierderilor salariale. Mai mult decât atât, notând că docherii fusese concediați repetat și a fost inițiată o nouă acțiune în justiție, Comitetul solicită Guvernului să prezinte informații cu privire la rezultatele acestei cauze.

703. Cât privește căile de recurs împotriva pretinselor acte de discriminare sindicală, Comitetul reamintește că existența prevederilor legislative de fond care interzic discriminarea antisindicală nu este suficientă dacă aceste prevederi nu sunt însoțite de proceduri efective care să asigure aplicarea lor în (a se vedea Culegerea de decizii și principii ale Comitetului pentru Libertatea Sindicală, ediția a 4-a, 1996, par. 742). Notând că în prezentul caz, organizația reclamantă a sesizat diferite organe judiciare începând cu 2001 cu alegații de discriminare antisindicală, care au fost respinse, până în mai 2002, pentru motive procedurale, Comitetul consideră că legislația care prevede protecția împotriva actelor de discriminare antisindicală nu este formulată suficient de clar. În consecință, el solicită Guvernului să adopte măsurile necesare, inclusiv modificarea legislației, pentru a asigura examinarea plângerilor de discriminare antisindicală în cadrul unor proceduri naționale clare și prompte ...”

ÎN DREPT

...

II. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 14 DIN CONVENȚIE ÎN COMBINAȚIE CU ARTICOLUL 11

115. Restul reclamanților s-au plâns, invocând prevederile articolelor 11 și 14 din Convenție, de încălcare a dreptului lor la libertatea de asociere cauzată de tolerarea de către autoritățile de stat a politicilor discriminatorii aplicate de angajatorul lor și refuzul de a examina plângerile de discriminare din cauza lipsei unui mecanism legal efectiv în dreptul intern. Articolul 11 prevede după cum urmează:

“1 Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și de asociere, inclusiv de a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de Stat.”

Articolul 14 prevede după cum urmează:

“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

A. Extinderea obligațiilor statului în temeiul articolului 14 combinat cu articolul 11 din Convenție

1. Argumentele părților

(a) Reclamanții

116. Reclamanții au susținut că drepturile lor garantate de articolul 11 din Convenție au fost încălcate, dat fiind că angajatorul lor a acționat cu intenția de a descuraja și sancționa apartenența lor la un sindicat. Ei au susținut că statul a fost direct implicat în mai multe măsuri luate împotriva lor în calitate de membri ai UDR, din moment ce controla societatea comercială maritimă din Kaliningrad. Ei au pretins că 20 procente din acțiuni erau deținute de Fondul Regional de Dezvoltare din Kaliningrad și alte 35 procente erau controlate de către dl Karetniy, care ocupa simultan funcțiile de prim-viceguvernator, directorul fondului și membru al consiliului de administrație a companiei comerciale maritime.

117. Reclamanții au pretins că apartenența lor la UDR a avut consecințe nefaste asupra angajării și remunerării lor și că angajatorul a aplicat diferite forme de presiune menite să creeze o distincție între ei și colegii lor care nu erau afiliați acestui sindicat. Ei au menționat transferul membrilor UDR în echipe speciale, care a fost confirmat de către conducerea societății comerciale maritime din Kaliningrad în declarațiile lor orale și scrise prezentate Tribunalului Regional din Baltiysk și reflectate în hotărârea din 22 martie 2000 (a se vedea paragraful 45 mai sus). Reclamanții au subliniat că aceeași hotărâre a confirmat că salariile lor, care tot timpul au fost substanțial inferioare celor ale colegilor din alte echipe, au fost reduse. De asemenea, ei au alegat că testarea regulilor de securitate a fost desfășurată în mod pârținitor și că deciziile de concediere pentru motive economice s-au soldat cu efecte prejudiciabile.

(b) Guvernul

118. Guvernul a contestat aceste alegații. El a susținut că Fondul de Dezvoltare a Regiunii Kaliningrad, organismul public vizat, deținea mai puțin de douăzeci de procente din acțiunile societății comerciale maritime din Kaliningrad și numai pentru o perioadă scurtă de timp, între mai și noiembrie 1998. Cât privește dl Karetniy, el niciodată nu a combinat funcțiile de funcționar public și membru al consiliului de administrație a

societății comerciale maritime. Prin urmare, guvernul consideră că statul nu poate fi responsabil pentru preținsele măsuri antisindicale în litigiu.

119. Guvernul a susținut, de asemenea, că plângerea relativă la reducerea dramatică a salariilor reclamanților a fost examinată de către Inspectoratul de stat al muncii din Kaliningrad, care a conchis că echipele membrilor UDR câștigau aproximativ aceleași sume ca și cele constituite din angajații nemembri ai sindicatului. Inspectoratul nu a stabilit vreo încălcare a drepturilor de muncă ale angajaților portului. De asemenea, nu s-a depistat nicio dovadă a discriminării membrilor UDR în timpul organizării testului relativ la regulile de securitate și concedierii lor.

2. *Aprecierea Curții*

120. Curtea notează că părțile nu sunt de acord că circumstanțele prezentei spețe implică intervenția directă a statului, ținând cont de statutul societății comerciale maritime din Kaliningrad. Curtea consideră că nu trebuie să se pronunțe asupra acestei întrebări din moment ce răspunderea Federației Ruse va fi oricum angajată dacă faptele în litigiu au rezultat din incapacitatea statului de a garanta reclamanților în dreptul intern exercitarea drepturilor consacrate de articolul 11 din Convenție (a se vedea *Wilson, Uniunea Națională a Jurnaliștilor și alții c. Regatului Unit*, nr. 30668/96, 30671/96 și 30678/96, § 41, CEDO 2002-V).

121. Curtea reiterează că articolul 11 § 1 prezintă libertatea sindicală ca o formă sau un aspect special al libertății de asociere (a se vedea *Uniunea Națională a poliției belgiene c. Belgiei*, 27 octombrie 1975, § 38, Seria A nr. 19 și *Sindicatul suedez al conducătorilor de locomotiva c. Suediei*, 6 februarie 1976, § 39, Seria A nr. 20). Sintagma “pentru protecția intereselor sale” enunțată în articolul 11 § 1 nu este redundantă și Convenția protejează libertatea de apărare a intereselor profesionale ale membrilor unui sindicat prin acțiunea colectivă a acestuia, pe care Statele Contractante trebuie să o autorizeze și să asigure condițiile necesare desfășurării și dezvoltării acesteia (a se vedea *Wilson*, precitată, § 42).

122. Curtea observă că reclamanții au obținut protecția statului în ceea ce privește măsurile punctuale aplicate de angajatorul lor, care au fost considerate de a le încălca drepturile. Astfel, un tribunal național a dispus achitarea unei compensații în formă de două salarii lunare pentru transferul în echipele constituite numai din membri ai UDR, care, după cum se pretinde, a condus la reducerea salariilor (a se vedea paragraful 46 mai sus); testarea cu privire la cunoașterea regulilor de securitate, pretinsă a fi produs efecte prejudiciabile, a fost organizată repetat în conformitate cu dispoziția Inspectoratului de stat al muncii (a se vedea paragrafele 27-28 mai sus); procurorul regional a constatat că a avut loc o reducere arbitrară a orelor de lucru și a deschis reclamanților dreptul la acordarea de către o instanță judecătorească a unei reparații pentru pierderile salariale și prejudiciul

moral suportat (a se vedea paragrafele 31 și 33 mai sus); rambursarea pierderilor de salariu și compensația pentru prejudiciul moral au fost de asemenea acordate pentru neexecutarea hotărârii din 24 mai 2002 (a se vedea paragraful 90 mai sus); în majoritatea cazurilor, instanțele au acordat de asemenea compensații individuale pentru membrii sindicatului afectați de acțiunile angajatorului (a se vedea paragrafele 53-73 mai sus). În plus, tribunalele naționale au examinat plângerile reclamantilor cu privire la transferul lucrativ la o nouă companie de stivuire, care a fost propus colegilor lor dar nu și reclamantilor și a admis revendicările lor privind pierderile de salariu, reintegrarea la locul de muncă și daunele morale (a se vedea paragraful 82 mai sus). Reclamantii nu s-au plâns că hotărârile instanțelor naționale în acest sens au fost nefondate sau arbitrare.

123. Oricum, în ceea ce privește conținutul dreptului de asociere consacrat de articolul 11, Curtea ia în considerare totalitatea măsurilor adoptate de statul vizat pentru a proteja libertatea sindicală, sub rezerva marjei sale de apreciere (a se vedea *Demir și Baykara c. Turciei* [GC], nr. 34503/97, § 144, 12 noiembrie 2008). Un angajat sau muncitor trebuie să beneficieze de libertatea de a se afilia sau nu unui sindicat fără a fi sancționat sau intimidat (a se vedea *Societatea asociată a inginerilor de locomotive (ASLEF) c. Regatului Unit*, nr. 11002/05, § 39, CEDO 2007-...). Textul articolului 11 menționează în mod expres dreptul “oricărei persoane”, și această prevedere include în mod evident dreptul de a nu face obiectul unei discriminări pentru alegerea de a fi protejat de un sindicat, ținând cont de asemenea de faptul că articolul 14 face parte integrantă din fiecare articol care garantează drepturi și libertăți indiferent de natura acestora (a se vedea *Sindicatul național al poliției belgiene*, precitată, § 44).

Astfel, totalitatea măsurilor implementate pentru a garanta aplicarea articolului 11 trebuie să includă protecția împotriva discriminării pe motiv de apartenență sindicală care, potrivit Comitetului pentru libertatea de asociere, constituie una din cele mai grave violări ale libertății de asociere capabilă să compromită existența unui sindicat (a se vedea paragraful 107 mai sus).

124. În opinia Curții, este de o importanță crucială ca persoanele victime ale tratamentului discriminatoriu să dispună de posibilitatea de a-l contesta și de dreptul de a iniția o acțiune în justiție pentru a obține despăgubiri și alte reparații în acest sens. Prin urmare, statele sunt obligate, în virtutea articolelor 11 și 14, să stabilească un sistem juridic care să garanteze o protecție reală și efectivă împotriva discriminării antisindicale.

125. Prin urmare, Curtea trebuie să verifice dacă autoritățile au adoptat măsuri suficiente pentru a proteja reclamantii împotriva tratamentului discriminatoriu pe motiv de afiliere sindicală.

B. Caracterul suficient al protecției împotriva discriminării fondate pe apartenența sindicală a reclamantilor

1. Argumentele părților

(a) Reclamanții

126. Reclamanții au subliniat că instanțele naționale pe care le-au sesizat – tribunalul de district Baltiysk, tribunalul regional din Kaliningrad și judecătorul de pace a tribunalului de primă circumscripție al districtului Baltiysk – au refuzat, fără excepție, să examineze fondul alegațiilor lor de discriminare și de încălcare a dreptului la libertatea de asociere pentru motivul că această examinare poate fi făcută numai în cadrul procedurii penale (a se vedea paragrafele 45, 47 și 49 mai sus). Reclamanții au afirmat că acțiunea civilă prezintă în raport cu acțiunea penală diferențe fundamentale prin aceea că cea din urmă vizează protecția interesului public al societății în ansamblu, iar prima urmărește să repare prejudiciul adus intereselor private ale indivizilor. Deoarece în prezenta speță anume drepturile private ale reclamantilor au constituit obiectul litigiului, refuzul instanțelor naționale de a examina alegațiile lor de discriminare în cadrul procedurii civile i-a privat de un recurs efectiv. În orice caz, procuratura de asemenea a respins cererea reclamantilor de a porni o anchetă penală cu privire la pretinsa încălcare a principiului egalității și nu a luat măsurile necesare pentru a verifica temeinicia plângerilor reclamantilor.

127. Reclamanții au pretins că prevederile generice de interdicere a discriminării în legislația rusă, la care s-a referit guvernul, sînt neefective din cauza inexistenței unui mecanism funcțional de implementare și aplicare a acestora. În ceea ce privește prevederile dreptului penal invocate de către guvern, reclamantii nu au putut demonstra că cineva a fost vreodată acuzat, judecat sau condamnat în conformitate cu articolul 136 din codul penal.

(b) Guvernul

128. Guvernul a contestat alegațiile reclamantilor. El a susținut că UDR fusese înregistrat ca sindicat în 1995 și reînregistrat în 1999; prin urmare, autoritățile naționale nu au împiedicat atât crearea, cât și funcționarea UDR. Legea sindicatelor interzice ingerința organelor de stat în funcționarea sindicatelor (articolul 5 § 2) și prevede că exercitarea drepturilor sociale și de muncă nu poate fi condiționată de apartenența la un sindicat (articolul 9). Codul Muncii în vigoare la epoca faptelor conținea mai multe garanții: obligația de a obține aprobarea sindicatului prealabil concedierii unui membru al sindicatului pentru motive economice, calificare profesională insuficientă, de sănătate și alte motive. Garanții mai severe erau prevăzute pentru delegații sindicatelor, care nu puteau fi transferați la un alt post, concediați sau supuși sancțiunilor disciplinare fără consimțământul prealabil

al sindicatului la care sunt afiliați. În cele din urmă, Guvernul a subliniat că codul interzice discriminarea fondată pe apartenență la o asociație publică (articolul 16 § 2) și prevedea protecția juridică a drepturilor încălcate (articolul 2).

129. Guvernul a afirmat că reclamanții au beneficiat de aceeași protecție a drepturilor și libertăților lor ca și ceilalți cetățeni ruși. În special, ei au exercitat dreptul lor la grevă și au sesizat Inspectoratul de stat al muncii și diferite procuraturi. Referitor la acțiunea în justiție cu privire la constatarea discriminării, guvernul a invocat decizia tribunalului regional din Kaliningrad conform căreia, plângerea reclamanților care viza, în fond, pretinsa violare a egalității între indivizi trebuia să fie examinată în cadrul unei proceduri penale în conformitate cu prevederile articolului 136 din Codul Penal. În plus, guvernul a susținut că, începând cu 1997, șase persoane au fost condamnate în temeiul acestei prevederi. Guvernul a subliniat că reclamanții nu au contestat deciziile procuraturii de a nu porni urmărirea penală privind pretinsa discriminare și astfel nu au epuizat căile de recurs interne disponibile.

2. *Aprecierea Curții*

130. Curtea notează că societatea comercială maritimă din Kaliningrad a utilizat tehnici diferite pentru a încuraja angajații să iasă din sindicat, inclusiv transferul lor în echipe speciale de lucru cu posibilități limitate, concedieri care ulterior au fost declarate ilegale de către tribunale, reducerea salariilor, refuzul de a restabili angajații la locul de lucru în conformitate cu hotărârile judecătorești pronunțate în acest sens etc. Ca și consecință, numărul membrilor UDR s-a redus dramatic de la 290 în 1999 la 24 în 2001. De asemenea, Curtea face referire la constatările Dumei Regionale din Kaliningrad (a se vedea paragraful 51 mai sus) și Comitetului pentru libertatea de asociere a OIM (a se vedea paragraful 108 mai sus) că reclamanții au abordat în mod rezonabil întrebarea discriminării antisindicale. Prin urmare, ea admite că consecințele evident negative pe care apartenența la UDR le-a cauzat reclamanților erau suficiente pentru a constitui un caz *prima facie* de discriminare în exercitarea drepturilor garantate de articolul 11 din Convenție.

131. Curtea notează, de asemenea, că în speță reclamanții au solicitat autorităților să sisteze acțiunile angajatorilor prin care aceștia îi forțau să renunțe la calitatea lor de membri sindicali. Reclamanții au atras atenția instanțelor judecătorești asupra acțiunilor discriminatorii repetate întreprinse împotriva lor pe parcursul unui interval îndelungat de timp. În opinia reclamanților, admiterea plângerii de discriminare ar fi constituit cel mai eficient mijloc de protecție a dreptului lor de a se afilia unui sindicat fără a fi sancționați sau supuși intimidării.

132. Curtea observă că dreptul rus prevedea, la epoca faptelor, o interdicție generală asupra tuturor formelor de discriminare fondată pe

apartenența sau neapartenența sindicală (articolul 9 din Legea sindicatelor). Conform dreptului intern, plângerea de discriminare formulată de reclamantii ar fi putut fi examinată de către un tribunal, în virtutea regulilor generale ale Codului Civil rus (articolele 11-12) și *lex specialis* enunțată în articolul 29 din legea sindicatelor.

133. Oricum, aceste prevederi au rămas neefective în prezenta speță. Curtea notează că, în două proceduri distincte, autoritățile judiciare naționale au refuzat să examineze plângerile de discriminare formulate de reclamantii, estimând că existența discriminării poate fi stabilită numai în cadrul procedurii penale și că, în consecință, plângerile reclamantilor nu puteau fi examinate în cadrul unei acțiuni civile (a se vedea paragrafele 47 și 49 mai sus). Această poziție, confirmată de asemenea în observațiile guvernului, a fost totuși contrazisă atunci când tribunalul de district din Baltiysk a examinat pe fond o altă plângere de discriminare introdusă cu mai puțin de un an mai târziu (a se vedea paragrafele 83-84 mai sus).

134. Cu toate acestea, deficiența principală a recursului penal constă în faptul că, fiind bazat pe principiul răspunderii personale, impune necesitatea probării “dincolo de orice dubiu rezonabil” a intenției directe a conducerii societății de a acționa în mod discriminatoriu împotriva membrilor sindicatului. Imposibilitatea de a stabili existența unei astfel de intenții a condus la adoptarea deciziilor de nepornire a urmăririi penale (a se vedea paragrafele 38-39, 45, 47 și 49 mai sus). Mai mult, victimele discriminării au un rol minor în inițierea și derularea urmăririi penale. Pentru aceste motive, Curtea nu este convinsă că o acțiune penală, care depindea de capacitatea autorităților de urmărire de a identifica și proba intenția directă de discriminare împotriva membrilor sindicatului, ar fi putut conduce la o reparație adecvată și realizabilă în ceea ce privește pretinsa discriminare antisindicală. Pe de altă parte, o procedură civilă ar permite realizarea unei sarcini cu mult mai delicate, care constă în examinarea ansamblului de elemente ale relației dintre reclamantii și angajatorul lor, inclusiv efectul combinat al diferitor tehnici utilizate de către angajator pentru a forța reclamantii să renunțe la calitatea lor de membri UDR, și ar acorda o reparație adecvată.

135. Curtea nu va specula cu privire la întrebarea dacă protecția efectivă a dreptului reclamantilor de a nu fi supuși discriminării ar putea, după cum au sugerat reclamantii, împiedica angajatorul să adopte acțiuni noi nefavorabile împotriva lor. Cu toate acestea, ea consideră că ținând cont de efectele obiective ale comportamentului angajatorului, absența unei astfel de protecții presupune riscul de discriminare potențială și descurajează alte persoane să se alăture sindicatului, ceea ce poate duce la dispariția acestuia, astfel afectând în mod negativ exercitarea libertății de asociere.

136. În final, Curtea consideră că statul nu și-a onorat corespunzător obligația pozitivă de a garanta protecție juridică clară și efectivă împotriva discriminării fondată pe apartenența sindicală. Prin urmare, a avut loc încălcarea prevederilor articolului 14 în combinație cu articolul 11

III. CU PRIVIRE LA PRETINSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLULUI 13 DIN CONVENȚIE

137. Reclamanții s-au plâns că nu au dispus de un recurs efectiv pentru plângerile lor de discriminare. Ei au invocat prevederile articolului 13 din Convenție.

138. Curtea notează că acest capăt de cerere este direct legat de cel examinată prin prisma articolelor 11 și 14 din Convenție. Având în vedere motivele care au fondat constatarea violării articolului 14 din Convenție în combinație cu articolul 11 (a se vedea paragrafele 130-136 mai sus), Curtea nu consideră necesar de a examina acest capăt de cerere separat.

IV. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

139. Articolul 41 din Convenție prevede:

“Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciul

140. Reclamanții au solicitat compensație pentru pierderile salariale suportate în rezultatul discriminării lor pentru apartenență la sindicat. Pretențiile cu acest titlu variau de la aproximativ 17,387 ruble rusești (RUR) la aproximativ 1,207,643 RUR. În plus ei au pretins 100,000 (EUR) fiecare cu titlul de daune morale.

141. Guvernul a apreciat aceste revendicări ca neîntemeiate și excesive.

142. Curtea reiterează că principiul care stă la baza acordării satisfacției echitabile este că reclamantul trebuie să fie, în măsura posibilă, pus în poziția echivalentă celei în care o astfel de încălcare nu ar fi avut loc. Curtea va acorda o despăgubire materială în conformitate cu prevederile articolului 41 numai cu condiția ca pierderea sau prejudiciul reclamat să fi fost realmente cauzate de încălcarea constatată, din moment ce statul nu poate fi obligat să compenseze prejudiciul pentru pierderile de care nu este responsabil (a se vedea *Wilson*, precitată, § 54).

143. Curtea notează că în prezenta speță, acordarea satisfacției echitabile se poate fonda numai pe refuzul autorităților de a examina plângerile reclamanților de discriminare. Curtea nu poate specula cu privire la posibilitatea ca reclamanții să-și fi păstrat salariile dacă aceste plângeri ar fi fost examinate în mod efectiv. În consecință, ea respinge cererile reclamanților de despăgubire a prejudiciului material. Cu toate acestea, încercările eșuate de a-și proteja dreptul de a nu fi discriminați pe motivul apartenenței sindicale trebuia să fi cauzat reclamanților sentimente de

frustrare, exasperare și dezolare (a se vedea *Wilson*, precitată, § 61). Curtea consideră că fiecărui reclamant trebuie să i se acorde, pe o bază echitabilă, suma de 2,500 EUR cu titlu de prejudiciul moral, plus orice dobândă asupra acestei sume.

B. Cheltuieli de judecată

144. Reclamanții nu au înaintat nici o cerere pentru cheltuieli de judecată. Având în vedere faptul că reclamanții au primit suma de 701 EUR de la Consiliul Europei cu titlu de asistență juridică, Curtea nu acordă nici o sumă în acest sens.

C. Dobânzi moratorii

145. Curtea consideră oportun ca dobânzile moratorii să se bazeze pe rata marginală de împrumut a Băncii Centrale Europene, majorată cu trei puncte de procentaj.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA ÎN UNANIMITATE

1. *Decide* să radieze de pe rol cererea în ceea ce privește plângerile celui de al douăzecilea și al treizeci și unulea reclamanti (dl Aleksandr Fedorovich Verkhoturtsev și dl Mr Aleksandr Mikhaylovich Lenichkin);
2. *Hotărăște* că a avut loc o încălcare a articolului 14 din Convenție în combinație cu articolul 11 cu privire la restul reclamanților;
3. *Hotărăște* că nu este necesar de a examina plângerea din perspectiva articolului 13 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - (a) că Statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în interval de trei luni de la data când această hotărâre devine definitivă în conformitate cu articolul 44 § 2 din Convenție, suma de 2,500 EUR (două mii cinci sute euro) cu titlu de despăgubiri morale, plus orice dobândă asupra acestei sume, care urmează a fi convertite în ruble rusești la rata aplicabilă la data executării acestei hotărâri.
 - (b) că de la expirarea termenului de trei luni, menționat mai sus, până la soluționarea cauzei, dobânda simplă asupra sumelor de mai sus va fi achitată la o rată egală cu rata marginală de împrumut a Băncii Centrale aplicabilă în această perioadă, majorată cu trei puncte de procentaj;
5. *Respinge* restul cererilor reclamanților de satisfacție echitabilă.

Redactată în limba engleză, și comunicată în scris la 30 iulie 2009, în conformitate cu articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stephen Phillips
Grefier adjunct

Rait Maruste
Președinte

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reprodusă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.